

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Київського національного
університету будівництва і архітектури

№ _____

ПОЛОЖЕННЯ
про забезпечення прав викривачів та гарантій їх захисту
у Київському національному університеті будівництва і архітектури

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про забезпечення прав викривачів та гарантій їх захисту у Київському національному університеті будівництва і архітектури (далі – Положення) розроблене на підставі Конституції України, Закону України «Про запобігання корупції», Кримінального процесуального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення.

1.2. Це Положення розроблене з метою:

- впровадження внутрішніх політик і процедур організації роботи з повідомленнями про корупцію та викривачами у Київському національному університеті будівництва і архітектури (далі – КНУБА),
- встановлення чіткого алгоритму дій уповноваженого з антикорупційної діяльності у роботі з викривачами,
- забезпечення дотримання прав та гарантій захисту викривачів, передбачених діючим законодавством.

1.3. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською діяльністю або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності чи початку роботи у КНУБА;

внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» – способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем ректору КНУБА або уповноваженому з антикорупційної діяльності, у яких викривач працює, виконує роботу, надає послуги тощо;

зовнішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» – шляхи повідомлення інформації викривачем через

фізичних чи юридичних осіб, у тому числі через засоби масової інформації, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки тощо;

регулярні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень – способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем органам прокуратури, Національній поліції, Національному антикорупційному бюро України, Державному бюро розслідувань, Національному агентству з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство).

1.4. Моментом здійснення повідомлення про корупцію вважається:

- час здійснення повідомлення про корупцію на особистому прийомі у ректора КНУБА;
- час здійснення повідомлення про корупцію на особистому прийомі в уповноваженою особою з антикорупційної діяльності;
- час надходження повідомлення про корупцію на електронну пошту уповноваженого з антикорупційної діяльності;
- дата відправлення повідомлення про корупцію поштою (відповідно до штампа на конверті).

1.5. Умовою для визнання особи викривачем є повідомлення ним інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», отриманої під час здійснення одного із вказаних видів діяльності:

- трудової;
- професійної;
- господарської;
- громадської;
- наукової діяльності;
- проходження практики;
- участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку вказаної вище діяльності.

1.6. Викривач може повідомити про корупційне правопорушення, використовуючи внутрішні, зовнішні та регулярні канали повідомлень.

У КНУБА повідомлення про факти порушення Закону України «Про запобігання корупції» здійснюється відповідно до Порядку організації роботи із повідомленнями про можливі факти вчинення працівниками КНУБА корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції".

1.7. Подання повідомлень (у тому числі анонімних) через внутрішні та зовнішні канали про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» здійснюється через відкритий для цілодобового доступу Єдиний портал повідомлень викривачів та спеціальні телефонні лінії.

Інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, отримана через регулярні канали повідомлення такої інформації, вноситься до Єдиного порталу повідомлень викривачів уповноваженим з антикорупційної діяльності або ректором КНУБА.

1.8. **Єдиний портал повідомлень викривачів** – це інформаційно-телекомунікаційна система, яка має комплексну систему захисту інформації з

підтвердженою відповідністю згідно із Законом України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", що забезпечує обмін даними з викривачем за допомогою мережі Інтернет, а саме збирання, зберігання, використання, захист, облік, пошук, узагальнення повідомлень викривачів, а також іншої інформації, в тому числі про статус викривачів, стан та результати розгляду повідомлень викривачів.

2. ПРАВА ТА ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ВИКРИВАЧІВ

2.1. Права викривача виникають з моменту повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень, передбачених Законом України «Про запобігання корупції».

Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» викривач має право:

- бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені цим Законом;
- подавати докази на підтвердження своєї заяви;
- отримувати від уповноваженого органу, до якого він подав повідомлення, підтвердження його прийняття і реєстрації;
- давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- на безоплатну правничу допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- на конфіденційність;
- повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- на винагороду у визначених законом випадках;
- на отримання психологічної допомоги;
- на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

2.2. Викривачу, його близьким особам не може бути відмовлено у прийнятті на роботу, їх не може бути звільнено чи примушено до звільнення, притягнуто до дисциплінарної відповідальності чи піддано з боку керівника або роботодавця іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на вищу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

2.3. У разі відсторонення працівника, який є викривачем, від виконання трудових обов'язків не з його вини оплата праці на період відсторонення здійснюється в розмірі середньої заробітної плати працівника за останній рік.

2.4. Викривачу, його близьким особам не може бути відмовлено в укладенні чи продовженні договору, трудового договору (контракту), наданні адміністративних та інших послуг у зв'язку з повідомленням про можливі факти

корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. Забороняється створювати перешкоди викривачу, його близьким особам у подальшому здійсненні ними їх трудової, професійної, господарської, громадської, наукової або іншої діяльності, проходженні ними служби чи навчання, а також вживати будь-яких дискримінаційних заходів у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

2.5. Викривач, його близькі особи, звільнені з роботи у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», підлягають негайному поновленню на попередній роботі (посаді), а також їм виплачується середній заробіток за час вимушеного прогулу, але не більш як за один рік. Якщо заява про поновлення викривача, його близької особи на роботі (посаді) розглядається більше одного року не з їхньої вини, їм виплачується середній заробіток за весь час вимушеного прогулу.

2.6. Викривач, його близькі особи, переведені на іншу постійну нижчеоплачувану роботу (посаду) у зв'язку з повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», підлягають негайному поновленню на попередній роботі (посаді), а також їм виплачується різниця в заробітку за час виконання нижчеоплачуваної роботи, але не більш як за один рік. Якщо заява про поновлення викривача, його близької особи на роботі розглядається більше одного року не з їхньої вини, їм виплачується середній заробіток за весь час вимушеного прогулу.

2.7. У разі наявності підстав для поновлення на роботі працівника, звільненого у зв'язку із здійсненням ним, його близькою особою повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, та за його відмови від такого поновлення йому виплачується грошова компенсація у розмірі шестимісячного середнього заробітку, а в разі неможливості поновлення - у розмірі дворічного середнього заробітку.

2.8. Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

3. ПРАВА ВИКРИВАЧІВ НА КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

3.1. Дотримання конфіденційності є важливою гарантією захисту викривачів.

Заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

3.2. **Конфіденційність викривача** – це забезпечення установи, до якої звернувся викривач з повідомленням про корупцію, нерозголошення третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування, інформації про особу викривача, його близьких осіб або повідомлених викривачем фактів, які можуть ідентифікувати викривача чи його близьких осіб.

До конфіденційної інформації про викривача можуть бути віднесені відомості, які дають можливість його ідентифікувати, зокрема:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- дата і місце народження;
- місце роботи та посада;
- місце проходження військової служби;
- місце навчання/стажування;
- відомості, які ідентифікують викривача як суб'єкта підприємницької діяльності;
- сімейний стан;
- адреса проживання, роботи;
- номер телефону, поштової скриньки, інші персоніфіковані канали зв'язку;
- зображення викривача;
- інформація про акаунти викривача в соціальних мережах;
- будь-які інші відомості, які дають змогу ідентифікувати особу викривача.

3.3. Розголошення відомостей про викривача не вважатиметься порушенням конфіденційності викривача, у таких випадках:

- вжиття Національним агентством заходів щодо забезпечення правового та іншого захисту викривачів, а також проведення перевірки дотримання законодавства з цих питань;
- письмового повідомлення спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції протягом 24 годин посадовими і службовими особами державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадовими особами органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів, юридичних осіб, зазначених у ч. 2 ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції» у разі одержання повідомлення про вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення їх працівниками (ч. 6 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»);
- звернення уповноваженого з антикорупційної діяльності або ректора КНУБА до Національного агентства щодо порушених прав викривача, його близьких осіб (п. 3 ч. 2 ст. 53-9 Закону України «Про запобігання корупції»);
- надсилання особою, яка склала протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, інформації про особу викривача до Національного агентства у разі участі у справі про адміністративне правопорушення викривача одночасно з надісланням протоколу до суду (ч. 5 ст. 257 КУпАП);
- повідомлення слідчим Національного агентства у письмовій формі протягом 24 годин з моменту внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань про початок досудового розслідування за участю викривача, підставу початку досудового розслідування та інші відомості (ч. 9 ст. 214 КПК);
- надання інформації про викривача на виконання ухвали суду або слідчого судді, постанови дізнавача, слідчого, прокурора;
- залучення до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених викривачем фактів передбачених законодавством органів (наприклад, органів досудового розслідування);

- органів, відповідальних за здійснення контролю за дотриманням законів у відповідних сферах, таких як Державна служба України з питань праці, Державна аудиторська служба України.

3.4. Відповідно до ч. 2 ст. 53-5 Закону України «Про запобігання корупції» дозволяється без згоди викривача ухвалення обґрунтованого рішення про розголошення інформації про викривача або інформації, яка може ідентифікувати особу викривача. У такому випадку викривач повинен бути повідомлений про це не пізніше ніж за 18 робочих днів до дня розкриття відповідної інформації шляхом вручення йому повідомлення про ухвалення відповідного рішення під розписку.

3.5. За незаконне розкриття відомостей про викривача настає відповідальність, передбачена ч. 1 ст. 53-5 Закону України «Про запобігання корупції» заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти.

Незважаючи на зазначене право викривача на конфіденційність, посадові особи ОМС, які мають доступ до інформації про викривача та перебувають у дружніх відносинах із особами, яких стосується повідомлення, можуть незаконно передавати їм інформацію про викривача, внаслідок чого до викривача можуть застосовуватися негативні заходи впливу.

4. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКРИВАЧА

4.1. Викривач не несе юридичної відповідальності за повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», поширення зазначеної у повідомленні інформації, незважаючи на можливе порушення таким повідомленням своїх службових, цивільних, трудових чи інших обов'язків або зобов'язань.

4.2. Повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» не може розглядатися як порушення умов конфіденційності, передбачених цивільним, трудовим або іншим договором (контрактом).

4.3. Викривач звільняється від цивільно-правової відповідальності за майнову та/або моральну шкоду, завдану внаслідок здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», крім випадку здійснення завідомо неправдивого повідомлення. У разі неумисного повідомлення викривачем недостовірної інформації вона підлягає спростуванню у порядку, визначеному Цивільним кодексом України.

Начальник відділу з питань
запобігання та виявлення корупції

Сергій Анісімов